

PODSJETNIK

**ZA RAD BIRAČKIH ODBORA
NA IZBORIMA ZA PREDSJEDNIKA
REPUBLIKE HRVATSKE
na biračkim mjestima u Republici Hrvatskoj
(osim na posebnim biračkim mjestima)**

Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske

SADRŽAJ

I. UVOD	4
II. MATERIJAL I PRIBOR KOJI SE DOSTAVLJA NA BIRAČKO MJESTO	5
III. RAD BIRAČKOG ODBORA PRIJE POČETKA GLASOVANJA	6
1. Uređenje biračkog mjesta	6
2. Priprema biračkog odbora za početak glasovanja	6
3. Organizacija rada biračkog odbora	7
IV. OTVARANJE BIRAČKOG MJESTA	7
V. RAD BIRAČKOG ODBORA ZA VRIJEME GLASOVANJA	8
1. Općenito	8
2. Postupci članova biračkog odbora u provedbi postupka glasovanja	8
2.1. Utvrđivanje identiteta birača	8
2.2. Utvrđivanje prava glasovanja birača na tom biračkom mjestu	8
2.3. Izvadak „A“	9
2.4. Evidencija „C“	9
2.4.1. Dopisivanje birača u evidenciji „C“ koji su glasovali na osnovi tzv. žute potvrde	9
2.4.2. Prazan obrazac evidencije „C“	10
2.5. Glasovanje birača na osnovi tzv. žute potvrde i tzv. plave potvrde	10
2.5.1. Glasovanje birača na osnovi tzv. žute potvrde	10
2.5.2. Glasovanje birača na osnovi tzv. plave potvrde	11
3. Naputak biračima o načinu glasovanja	11
4. Glasovanje birača s tjelesnom manom, nepismenih birača, slijepih birača te birača koji nisu u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto	12
4.1. Glasovanje uz pomoć druge osobe	12
4.1.1. Glasovanje slijepih birača	12
4.2. Glasovanje birača koji nisu u mogućnosti pristupiti biračkom mjestu	13
4.2.1. Dostava obavijesti biračkom odboru o nemogućnosti pristupa birača biračkom mjestu	13
4.2.2. Postupanje biračkog odbora nakon zaprimanja obavijesti o nemogućnosti pristupa birača biračkom mjestu i glasovanje birača koji ne može pristupiti biračkom mjestu	13
4.2.3. Postupanje biračkog odbora nakon povratka na biračko mjesto	14
4.3. Glasovanje birača ispred biračkog mjesta	14
5. Postupak s punom glasačkom kutijom za vrijeme glasovanja	14
VI. ZATVARANJE BIRAČKOG MJESTA	15
VII. POSTUPCI BIRAČKOG ODBORA NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA	15
1. Općenito	15
2. Utvrđivanje rezultata glasovanja na biračkom mjestu	16
2.1. Postupanje biračkog odbora prije otvaranja glasačke kutije	16
2.2. Postupanje biračkog odbora nakon otvaranja glasačke kutije	16

2.2.1. Odvajanje nevažećih glasačkih listića od važećih.....	17
2.2.2. Utvrđivanje broja glasova koje je dobio svaki pojedini kandidat	17
3. Ispravljanje pogrešaka u Zapisniku.....	18
4. Potpisivanje Zapisnika	18
VIII. DOSTAVA IZBORNOG MATERIJALA NADLEŽNIM IZBORNIM POVJERENSTVIMA NAKON UTVRĐIVANJA REZULTATA GLASOVANJA	18
IX. PROMATRAČI	19
1. Pravo promatranja	19
2. Prava i obveze promatrača	19
3. Prava i obveze biračkog odbora	20
X. PONOVLJENI IZBOR ZA PREDsjedNIKA REPUBLIKE HRVATSKE.....	21
1. Izborni i dodatni materijal za ponovljeni izbor za predsjednika Republike Hrvatske.....	21
2. Rad biračkog odbora u ponovljenom izboru predsjednika Republike Hrvatske	21
3. Promatrači u ponovljenom izboru predsjednika Republike Hrvatske	21
XI. PRILOZI PODSJETNIKU	22

I. UVOD

Izbori za predsjednika Republike Hrvatske (dalje: izbori) održat će se
u nedjelju, 29. prosinca 2024.

Podsjetnik za rad biračkih odbora na izborima za predsjednika Republike Hrvatske na biračkim mjestima u Republici Hrvatskoj (osim na posebnim biračkim mjestima) (dalje: Podsjetnik) izrađen je radi pripreme biračkih odbora za provedbu glasovanja te osiguravanja pravilnosti i tajnosti glasovanja na biračkim mjestima na navedenim izborima.

Ovaj Podsjetnik temelji se na Zakonu o izboru predsjednika Republike Hrvatske, Zakonu o registru birača, Obvezatnim uputama broj P VII o načinu glasovanja birača s tjelesnom manom, nepismenih birača, slijepih birača te birača koji nisu u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto od 21. studenog 2024., Obvezatnim uputama broj P VIII o pravima i dužnostima promatrača od 21. studenog 2024. i Obvezatnim uputama broj P IX o uvjetima u pogledu prostora koji se određuju kao biračka mjesta i načinu uređenja biračkog mjesta od 21. studenog 2024.

Navedeni zakoni i obvezatne upute Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske objavljeni su u „Narodnim novinama“ i na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr.

Birački odbor dužan je Podsjetnik dobro proučiti i koristiti ga za vrijeme rada.

Napomena: Izrazi u ovom Podsjetniku koji imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod bez obzira u kojem su rodu navedeni.

II. MATERIJAL I PRIBOR KOJI SE DOSTAVLJA NA BIRAČKO MJESTO

Općinsko odnosno gradsko izborno povjerenstvo dostavit će svakom biračkom odboru na svom području sljedeći izborni i dodatni materijal te pribor za glasovanje:

1. IZBORNI MATERIJAL:

• Izvatke iz popisa birača:

- 1) izvadak iz popisa birača označen oznakom „A“ na kojem su navedeni birači koji će na tom biračkom mjestu glasovati prema mjestu prebivališta (dalje: izvadak „A“)
- 2) evidencija privremeno upisanih birača „C“ na kojem su privremeno upisani birači koji glasuju izvan mjesta prebivališta (dalje: izvadak „C“) ili prazan obrazac označen oznakom „C“

- **Glasačke listiće** za predsjednika Republike Hrvatske
- **Oglas s listom kandidata** za predsjednika Republike Hrvatske
- **Obrazac zapisnika** o radu biračkog odbora za izbor predsjednika Republike Hrvatske OP-10 (dalje: Zapisnik) i prijepise zapisnika o radu biračkog odbora.
- Uz navedeni izborni materijal, nadležno izborno povjerenstvo predat će nadležnim biračkim odborima **zaprimiteljne zahtjeve birača za glasovanje izvan biračkog mjesta**.

2. DODATNI MATERIJAL:

- potvrda o preuzimanju izbornog materijala
- jedan primjerak obrasca evidencije prisutnosti članova biračkog odbora na biračkom mjestu
- nekoliko primjeraka obrasca evidencije izlazaka članova biračkog odbora radi provedbe glasovanja birača izvan biračkog mjesta
- nekoliko primjeraka obrasca potvrde o obrazloženoj primjedbi promatrača na rad biračkog odbora
- iskaznice za birački odbor i promatrače
- popis promatrača

3. PRIBOR ZA GLASOVANJE:

- glasačku kutiju
- za svaku glasačku kutiju:
  1. sigurnosne naljepnice
  2. trobojni konac
  3. shemu sklapanja glasačke kutije i
  4. grb Republike Hrvatske
- paravane
- više kemijskih olovaka
- više grafitnih olovaka
- više listova bijelog papira
- više omotnica, a osobito za:
  1. neupotrijebljene glasačke listiće
  2. nevažeće glasačke listiće

3. glasačke listiće kojima se glasovalo izvan biračkog mjesta
  4. potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta
- više košuljica (presavijeni A3 papir) za važeće glasačke listiće.

Birački odbor preuzet će izborni i dodatni materijal te pribor za glasovanje od općinskog odnosno gradskog izbornog povjerenstva u pravilu dan prije održavanja izbora.

Predsjednik odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora potpisat će potvrdu o preuzimanju izbornog materijala (vidjeti Prilog 1. Podsjetnika).

III. RAD BIRAČKOG ODBORA PRIJE POČETKA GLASOVANJA

1. Uređenje biračkog mjesta

Predsjednik i članovi biračkog odbora odnosno njihovi zamjenici (dalje: članovi biračkog odbora) uređuju prostoriju za glasovanje na biračkom mjestu, u pravilu, večer prije dana izbora.

Članovi biračkog odbora moraju **najkasnije jedan sat** prije početka glasovanja doći na biračko mjesto, u prostoriju u kojoj će se glasovati i, ako to nisu učinili dan ranije, uređuju prostoriju za glasovanje.

Članovi biračkog odbora provjerit će je li sav promidžbeni materijal uklonjen s biračkog mjesta i iz njegove neposredne blizine (u krugu od oko 50 metara). Ako promidžbeni materijal nije uklonjen s biračkog mjesta i iz njegove neposredne blizine, članovi biračkog odbora će isti bez odlaganja, i ako je to moguće, ukloniti.

Članovi biračkog odbora dužni su, na biračima vidljivom mjestu ispred prostorije u kojoj će se glasovati, istaknuti **oglas s listom kandidata**.

U prostorijama u kojima će se glasovati mogu se isticati samo državni simboli kao što su grb Republike Hrvatske, zastava Republike Hrvatske te obilježja županija, gradova, odnosno općina sukladno njihovom statutu.

Svako biračko mjesto mora biti u posebnoj prostoriji za glasovanje, koja mora biti uređena na način da se osigura tajnost glasovanja paravanima ili sličnim sredstvima tako da nitko u prostoriji ne može vidjeti kako je birač popunio glasački listić.

2. Priprema biračkog odbora za početak glasovanja

Članovi biračkog odbora pregledat će zaprimljeni izborni i dodatni materijal te pribor za glasovanje pri čemu će:

- **provjeriti** jesu li zaprimljeni odgovarajući izvadci iz popisa birača i **utvrditi** je li svaki zaprimljeni izvadak zaključen rednim brojem, potpisan te ovjeren od strane nadležnog tijela županije, odnosno Grada Zagreba (*iznimno, na biračko mjesto može biti dostavljen neovjeren samo prazan obrazac označen oznakom, „C“*)
- **utvrditi** broj zaprimljenih glasačkih listića

- **utvrditi** zaprimljeni obrazac Zapisnika (OP-10) te prijepise Zapisnika
- **provjeriti** je li zaprimljena glasačka kutija te sigurnosne naljepnice (2 komada za svaku glasačku kutiju), trobojni konac, shema sklapanja glasačke kutije i grb Republike Hrvatske
- **pregledati** glasačku kutiju i nakon što se uvjere da je glasačka kutija prazna, na mjestu na kojem se otvara **zatvoriti** sigurnosnom naljepnicom (na način kako je to objašnjeno u priloženoj shemi uz glasačku kutiju)
- **na prednju stranu glasačke kutije** istaknuti glasački listić za izbor predsjednika Republike Hrvatske
- **pomiješati** glasačke listiće **tako da nisu složeni po serijskim brojevima i lepezasto ih postaviti na stol na način da se ne vidi serijski broj glasačkog listića**
- **staviti kemijske olovke** (ne grafitne olovke!) na svako mjesto na kojemu će birači glasovati.

Birač popunjava glasački listić isključivo kemijskom olovkom!

Birač može prilikom popunjavanja glasačkog listića koristiti vlastitu kemijsku olovku.

3. Organizacija rada biračkog odbora

Prije početka rada, predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora organizirat će rad biračkog odbora na način da:

- najmanje jedan član biračkog odbora utvrđuje identitet birača, provjerava je li birač upisan u izvadak „A“ ili u evidenciji „C“ te zaokružuje redni broj ispred imena i prezimena birača koji je glasovao u navedenom izvatku, odnosno evidenciji. Ako birač nije upisan u navedeni izvadak ili evidenciju, utvrđuje ima li birač tzv. žutu potvrdu ili tzv. plavu potvrdu
- najmanje jedan član biračkog odbora uručuje glasački listić biraču i objašnjava način glasovanja
- najmanje jedan član biračkog odbora brine da birač glasački listić ubaci u glasačku kutiju te nadzire birače koji čekaju u redu za glasovanje
- najmanje dva člana biračkog odbora omogućavaju biračima da glasuju izvan biračkog mjesta.

IV. OTVARANJE BIRAČKOG MJESTA

Biračko mjesto otvara se u 7,00 sati.

V. RAD BIRAČKOG ODBORA ZA VRIJEME GLASOVANJA

1. Općenito

Glasovanje traje neprekidno od 7,00 do 19,00 sati 29. prosinca 2024.

U 19,00 sati zatvara se biračko mjesto, ali će se biračima koji su se **tada zatekli** na biračkom mjestu omogućiti glasovanje i nakon 19,00 sati.

Na biračkom mjestu moraju neprekidno biti nazočni predsjednik ili zamjenik predsjednika biračkog odbora te najmanje dva člana biračkog odbora ili njihovi zamjenici.

U svrhu evidencije prisutnosti članova biračkog odbora na biračkom mjestu, koristi se propisani obrazac evidencije (vidjeti Prilog 2. Podsjetnika).

Predsjednik biračkog odbora dužan je i ovlašten osigurati red i mir na biračkom mjestu za vrijeme glasovanja, kao i nakon zatvaranja biračkog mjesta.

Ako je to nužno radi očuvanja reda i mira te radi nesmetanog odvijanja glasovanja, predsjednik biračkog odbora može zatražiti pomoć policije.

Nitko, osim pripadnika policije na poziv predsjednika biračkog odbora, ne smije doći na biračko mjesto naoružan.

2. Postupci članova biračkog odbora u provedbi postupka glasovanja

Predsjednik biračkog odbora, odnosno od njega ovlašten član biračkog odbora **zadužen za provjeru** birača, dužan je za svakog birača koji pristupi glasovanju utvrditi identitet birača te provjeriti je li birač naveden u izvatku popisa birača.

2.1. Utvrđivanje identiteta birača

Identitet birača utvrđuje se uvidom u:

- osobnu iskaznicu
- putovnicu
- vozačku dozvolu odnosno
- koju drugu **javnu ispravu s fotografijom, na osnovi koje se može nedvojbeno utvrditi identitet birača.**

2.2. Utvrđivanje prava glasovanja birača na tom biračkom mjestu

Nakon što je utvrđen identitet birača, birački odbor provjerava ima li birač pravo glasovati na tom biračkom mjestu uvidom u dostavljeni **izvadak „A“**, odnosno u dostavljenu **evidenciju „C“**.

Ako birački odbor utvrdi da birač nije upisan u dostavljeni izvadak „A“ **ili** u dostavljenu evidenciju „C“ **neće** mu dopustiti glasovanje, **osim** u slučaju kada birač odgovarajućom potvrdom nadležnog upravnog tijela dokaže da ima pravo glasovati na tom biračkom mjestu, i to:

potvrdom za glasovanje (dalje: **tzv. plava potvrda**)

ili

potvrdom za glasovanje izvan mjesta prebivališta (dalje: **tzv. žuta potvrda**).

2.3. Izvadak „A“

Na svako biračko mjesto bit će dostavljen po jedan izvadak „A“.

U izvatku „A“ upisani su, prema abecednom redu prezimena, svi birači koji, prema mjestu svoga prebivališta, imaju pravo glasovati na tom biračkom mjestu.

Ispred imena i prezimena svakog birača u izvatku „A“ nalazi se redni broj.

Ostali stupci sadrže osobne podatke birača (prezime, ime, spol, datum rođenja i adresu prebivališta).

Birački odbor će, nakon što utvrdi da je birač koji je pristupio glasovanju upisan u izvadak „A“, zaokružiti redni broj ispred imena i prezimena tog birača.

2.4. Evidencija „C“

Na svako biračko mjesto bit će dostavljena jedna evidencija „C“ u kojoj su upisani birači koji imaju prebivalište na području drugog grada/općine, ali su se pravodobno registrirali za glasovanje na ovom biračkom mjestu (odobren im je tzv. privremeni upis).

Privremeno upisani birači u evidenciji „C“ imaju pravo glasovati **samo na biračkom mjestu na koje je dostavljena navedena evidencija „C“**, a u kojoj su ti birači već upisani.

Privremeno upisani birači u evidenciji „C“ **ne predaju** biračkom odboru **ni** tzv. žutu **ni** tzv. plavu potvrdu. Njihovo pravo glasovanja na određenom biračkom mjestu proizlazi iz činjenice **da su upisani u evidenciji „C“** koja je dostavljena na to biračko mjesto.

Ispred imena i prezimena svakog birača u evidenciji „C“ nalazi se redni broj.

Ostali stupci sadrže osobne podatke birača (prezime, ime, spol, datum rođenja i adresu prebivališta).

Birački odbor će, nakon što utvrdi da birač koji je pristupio glasovanju nije upisan u izvadak „A“, već u evidenciju „C“, zaokružiti redni broj ispred imena i prezimena tog birača u evidenciji „C“.

2.4.1. Dopisivanje birača u evidenciji „C“ koji su glasovali na osnovi tzv. žute potvrde

U prazne stupce i retke evidencije „C“ birački odbor dopisuje podatke birača koji su na tom biračkom mjestu glasovali na osnovi tzv. žute potvrde.

Glasovanje birača na osnovi tzv. žute potvrde i postupanje biračkog odbora u toj situaciji opisano je dalje u ovom Podsjetniku (vidjeti naslov V., točku 2., podtočku 2.5.1. Podsjetnika).

2.4.2. Prazan obrazac evidencije „C“

Iznimno, umjesto evidencije „C“ u kojoj su već naznačeni privremeno upisani birači i u kojem je ostavljen prostor za dopisivanje birača koji su glasovali na osnovi tzv. žute potvrde, na biračko mjesto može biti dostavljen prazan, neovjeren obrazac evidencije „C“.

Navedeno iz razloga što za takvo biračko mjesto nije bilo privremeno upisanih birača.

U dostavljeni prazan obrazac evidencije „C“ birački odbor dopisuje birače koji su na tom biračkom mjestu glasovali na osnovi tzv. žute potvrde.

2.5. Glasovanje birača na osnovi tzv. žute potvrde i tzv. plave potvrde

Birači koji glasuju na osnovi tzv. žute potvrde ili na osnovi tzv. plave potvrde **nisu upisani u dostavljeni izvadak „A“ niti u evidenciji „C“**.

Pravo glasovanja na određenom biračkom mjestu navedeni birači dokazuju na način da biračkom odboru **predoče tzv. žutu potvrdu ili tzv. plavu potvrdu** koju im je izdalo nadležno upravno tijelo.

Biraču može biti izdana samo jedna tzv. žuta potvrda ili samo jedna tzv. plava potvrda.

2.5.1. Glasovanje birača na osnovi tzv. žute potvrde

Birač kojemu je nadležno upravno tijelo izdalo **tzv. žutu potvrdu** (vidjeti Prilog 3. Podsjetnika) ima pravo glasovati na bilo kojem biračkom mjestu u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu.

Kada na biračko mjesto pristupi birač sa **tzv. žutom potvrdom**, birački odbor će:

1. utvrditi identitet birača (vidjeti naslov V., točku 2., podtočku 2.1. Podsjetnika)
2. preuzeti tzv. žutu potvrdu od birača
3. dopisati birača u dostavljenu evidenciju „C“, sa svim osobnim podacima naznačenim u potvrdi i rednim brojem
4. zaokružiti redni broj ispred tako dopisanog birača kao znak da je birač glasovao
5. uručiti biraču glasački listić
6. zadržati tzv. žutu potvrdu, staviti ju u odgovarajuću omotnicu predviđenu za odlaganje tzv. žutih potvrda i po završetku glasovanja sa svim ostalim izbornim materijalom dostaviti nadležnom gradskom /općinskom izbornom povjerenstvu.

Prilikom preuzimanja žute potvrde birački odbor dužan je provjeriti odnosi li se žuta potvrda na prvi krug izbora – 29. prosinca 2024. ili na mogući ponovljeni izbor – 12. siječnja 2025. ovisno o datumu naznačenom na žutoj potvrdi.

2.5.2. Glasovanje birača na osnovi tzv. plave potvrde

Birač kojemu je nadležno upravno tijelo izdalo **tzv. plavu potvrdu** (vidjeti Prilog 3. Podsjetnika) ima pravo glasovati samo na biračkom mjestu kojemu pripada prema mjestu svog prebivališta i koje je naznačeno na potvrdi.

Kada na biračko mjesto pristupi birač sa **tzv. plavom potvrdom**, birački odbor će:

1. utvrditi identitet birača (vidjeti naslov V. točku 2., podtočku 2.1. Podsjetnika)
2. preuzeti tzv. plavu potvrdu od birača
3. utvrditi, uvidom u tzv. plavu potvrdu, ima li birač pravo glasovati na tom biračkom mjestu
  - birač sa tzv. plavom potvrdom **ima pravo glasovati** na biračkom mjestu na koje je pristupio radi glasovanja **ako je na njegovoj potvrdi naznačeno to biračko mjesto**
  - birač sa tzv. plavom potvrdom **nema pravo glasovati** na biračkom mjestu na koje je pristupio radi glasovanja **ako je na njegovoj potvrdi naznačeno drugo biračko mjesto**. Takvom će biraču birački odbor vratiti tzv. plavu potvrdu te će ga uputiti da pravo glasa ostvari na biračkom mjestu koje je naznačeno na njegovoj tzv. plavoj potvrdi.

Nakon što birački odbor identificira birača i utvrdi da birač sa tzv. plavom potvrdom ima pravo glasovati na biračkom mjestu na koje je pristupio, birački odbor će:

1. uručiti biraču glasački listić,
2. priložiti tzv. plavu potvrdu uz izvadak „A“. Plava potvrda postaje sastavni dio tog izvataka. Plave potvrde i birači koji su glasovali na osnovi tzv. plavih potvrda **ne dopisuju se** dodatno u izvadak „A“ niti u evidenciju „C“.
3. evidentirati broj birača koji su glasovali na osnovi tzv. plave potvrde u Zapisniku
4. dostaviti tzv. plavu potvrdu priloženu uz izvadak „A“ po završetku glasovanja, sa svim ostalim izbornim materijalom, nadležnom gradskom/općinskom izbornom povjerenstvu.

VAŽNO!

Ako birački odbor utvrdi da birač koji je pristupio glasovanju na biračkom mjestu nije upisan niti u izvadak „A“ niti u evidenciju „C“ te da nema niti tzv. žutu potvrdu niti tzv. plavu potvrdu, birački odbor takvom biraču

NEĆE DOPUSTITI GLASOVANJE!

U tom će slučaju birački odbor birača koji bi prema adresi prebivališta pripadao tom biračkom mjestu uputiti nadležnom upravnom tijelu kako bi u svrhu glasovanja pribavio tzv. plavu potvrdu.

3. Naputak biračima o načinu glasovanja

Nakon što je utvrdio identitet i biračko pravo birača te nakon što je zaokružio redni broj ispred imena i prezimena birača odnosno priložio tzv. plavu potvrdu na osnovi koje je birač glasovao uz izvadak „A“, birački odbor uručuje biraču glasački listić.

Član biračkog odbora **zadužen za uručenje glasačkih listića biračima** predaje biraču glasački listić, kojeg je prethodno nasumično izvukao iz lepezasto postavljenih glasačkih listića okrenutih da se ne vidi serijski broj glasačkog listića odnosno glasački listić na kojeg je birač pokazao da mu se uruči (birač ne smije samostalno uzeti glasački listić iz lepezasto postavljenih glasačkih listića) i daje usmenu uputu biraču o načinu glasovanja i to, primjerice, kako slijedi:

„Otiđite do paravana koji je trenutno slobodan ili do slobodnog mjesta određenog za glasovanje.

Prije glasovanja pročitajte naputak o načinu glasovanja na glasačkom listiću.

Kemijskom olovkom na glasačkom listiću zaokružite redni broj ispred imena samo jednog kandidata za predsjednika Republike Hrvatske za kojeg želite glasovati.

Nakon toga, presavijte glasački listić i ubacite ga u glasačku kutiju.“

4. Glasovanje birača s tjelesnom manom, nepismenih birača, slijepih birača te birača koji nisu u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto

4.1. Glasovanje uz pomoć druge osobe

Glasovanje se obavlja osobno.

Kada na biračko mjesto pristupi birač koji zbog kakve **tjelesne mane** (sljepoća, slabovidnost, oštećenje gornjih ekstremiteta ili druga oštećenja koja mu onemogućavaju samostalno glasovanje) ili zbog toga što je **nepismen** ne bi mogao samostalno glasovati i na biračko mjesto dođe sa drugom osobom (koja ne smije biti član biračkog odbora), koja je pismena i koja će za njega, po njegovoj ovlasti i uputi, zaokružiti redni broj ispred imena samo jednog kandidata za predsjednika Republike Hrvatske za kojeg naznačeni birač glasuje, predsjednik biračkog odbora **dozvolit** će takvo glasovanje.

Tog birača, kao i svakog drugog birača koji je glasovao na biračkom mjestu, mora se zaokružiti u izvatku iz popisa birača kao dokaz da mu je uručen glasački listić.

Birače koji su glasovali na taj način **mora se** poimenično navesti u Zapisniku pod točkom V., stupac a).

4.1.1. Glasovanje slijepih birača

Slijepi birači imaju pravo samostalno glasovati uz pomoć tehničkih pomagala-matrice ili uz pomoć druge osobe (pratitelja) koja će po njihovoj ovlasti i uputi zaokružiti redni broj ispred imena samo jednog kandidata za predsjednika Republike Hrvatske za kojeg birač glasuje.

Slijepom biraču koji želi samostalno glasovati birački odbor uručit će:

- pomoćni glasački listić na Brailleovom pismu
- glasački listić za izbor predsjednika Republike Hrvatske i
- matricu pomoću koje će popuniti glasački listić.

Po završetku glasovanja slijepi birač ili njegov pratitelj ubacuje popunjen glasački listić u glasačku kutiju, a pomoćni glasački listić na Brailleovom pismu i matricu vraća biračkom odboru.

Birače koji su glasovali uz pomoć druge osobe (pratitelja) **mora se** poimenično navesti u Zapisniku pod točkom V., stupac a).

4.2. Glasovanje birača koji nisu u mogućnosti pristupiti biračkom mjestu

4.2.1. Dostava obavijesti biračkom odboru o nemogućnosti pristupa birača biračkom mjestu

Birački odbor omogućit će glasovanje biraču koji zbog teže bolesti, nemoći ili s obzirom na postojanje tjelesnog oštećenja nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto radi glasovanja (jer je bolestan kod kuće, osoba s tjelesnom manom, nepokretna osoba i sl.), ako birač o tome obavijesti nadležno izborno povjerenstvo **najranije tri dana prije dana održavanja izbora ili birački odbor do 12,00 sati na dan održavanja izbora.**

Ako birač, koji nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto, a izrazi želju glasovati, ne može o tome samostalno obavijestiti nadležno izborno povjerenstvo ili birački odbor, po njegovoj uputi to **može učiniti druga osoba od njegova povjerenja** (npr. član obitelji, susjed i sl.) i to za jednog birača ili za birače - članove jednog kućanstva..

Izorno povjerenstvo koje je birač pravovremeno obavijestio da ne može pristupiti na biračko mjesto dužno je o tome dostaviti obavijest predsjedniku ili zamjeniku predsjednika biračkog odbora, zajedno s cjelokupnim izbornim materijalom.

Birački odbor će svakom biraču koji je o nemogućnosti pristupa biračkom mjestu **pravovremeno** obavijestio izborno povjerenstvo, odnosno **na dan izbora do 12,00 sati** birački odbor, omogućiti glasovanje **na adresi u obuhvatu biračkog mjesta.**

Iznimno, kada je birački odbor na dan provođenja izbora, ali **nakon 12,00 sati**, obaviješten da birač koji nije u mogućnosti pristupiti biračkom mjestu želi glasovati ili **ako se povodom pravodobne obavijesti birača** (do 12 sati na izborni dan) pojave druge okolnosti zbog kojih bi uredno provođenje izbora na biračkom mjestu bilo dovedeno u pitanje, tom će biraču birački odbor omogućiti glasovanje **ako birački odbor ocijeni da takvo glasovanje moći provesti bez ometanja glasovanja na biračkom mjestu i ako to tehnički uvjeti dopuštaju.**

4.2.2. Postupanje biračkog odbora nakon zaprimanja obavijesti o nemogućnosti pristupa birača biračkom mjestu i glasovanje birača koji ne može pristupiti biračkom mjestu

Radi omogućavanja glasovanja biraču koji nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto, predsjednik biračkog odbora će:

- provjeriti je li birač za kojeg je zatraženo glasovanje izvan biračkog mjesta upisan u izvadak „A“ ili evidenciju „C“;
- odrediti dva člana biračkog odbora koji će birača posjetiti na adresi u obuhvatu biračkog mjesta i omogućiti mu tajno glasovanje.

S biračkog mjesta potrebno je uzeti **više glasačkih listića** kako bi birač mogao nasumično odabrati jedan od više glasačkih listića radi zaštite prava tajnosti glasovanja.

Nakon glasovanja, birač će sam najmanje jednom presaviti glasački listić (tako da se radi zaštite prava tajnosti glasovanja ne vidi kako je birač popunio glasački listić), staviti ga u zasebnu omotnicu i zatvoriti je u prisutnosti člana biračkog odbora.

4.2.3. Postupanje biračkog odbora nakon povratka na biračko mjesto

Odmah po povratku na biračko mjesto članova biračkog odbora koji su omogućili biraču da glasuje izvan biračkog mjesta, potrebno je na izvatku „A“, odnosno u evidenciji „C“ ovisno o tome gdje je birač upisan, zaokružiti odgovarajući redni broj ispred imena i prezimena birača koji je glasovao na opisani način .

Nakon toga, član biračkog odbora predat će omotnicu predsjedniku biračkog odbora koji će presavijeni glasački listić izvaditi iz omotnice i odmah, bez pregledavanja, ubaciti u glasačku kutiju, a preostale neiskorištene glasačke listiće će priložiti uz ostale neupotrijebljene glasačke listiće na tom biračkom mjestu.

Birače koji su glasovali na opisani način izvan biračkog mjesta, birački odbor će poimenično navesti u Zapisniku pod točkom V. stupac b).

Kako bi se osigurala kontrola izlazaka biračkog odbora radi provedbe glasovanja birača izvan biračkog mjesta te ukupnog broja preuzetih i vraćenih glasačkih listića, predsjednik biračkog odbora dužan je osigurati vođenje evidencije izlazaka članova biračkog odbora u skladu s obrascem koji će biti dostavljen na biračko mjesto u izbornom materijalu (vidjeti Prilog 4. Podsjetnika). Navedeni obrazac dužni su čitko ispuniti i potpisati članovi biračkog odbora koji su proveli postupak glasovanja izvan mjesta prebivališta.

4.3. Glasovanje birača ispred biračkog mjesta

Kada biračko mjesto, pored svih nastojanja da se osigura pristupačnost osobama s tjelesnom manom, ne zadovoljava zahtjeve pristupačnosti osobama s tjelesnom manom, a birač - osoba s tjelesnom manom dođe ispred biračkog mjesta i izrazi želju glasovati, predsjednik biračkog odbora odredit će dva člana biračkog odbora i uputiti ih da ispred biračkog mjesta omoguće biraču - osobi s invaliditetom glasovanje.

Birački odbor će tom biraču omogućiti glasovanje na način opisan u točki 4.2.2., a nakon glasovanja birača birački odbor će postupiti na način opisan u točki 4.2.3. ovog Podsjetnika.

Birače koji su glasovali na opisani način ispred biračkog mjesta, birački odbor će poimenično navesti u Zapisniku pod točkom V., stupac b).

5. Postupak s punom glasačkom kutijom za vrijeme glasovanja

U slučaju da se za vrijeme glasovanja glasačka kutija potpuno napuni glasačkim listićima, članovi biračkog odbora istu **ne smiju prazniti prije završetka glasovanja na biračkom mjestu**, već ju moraju zatvoriti sigurnosnom naljepnicom tako da je u cijelosti zatvoren otvor kroz koji se glasački listići ubacuju.

Takva puna glasačka kutija ne smije se ostaviti bez nadzora, već se odlaže na mjesto vidljivo članovima biračkog odbora.

Na mjesto pune glasačke kutije stavlja se druga, prethodno pregledana, prazna i zatvorena glasačka kutija.

VI. ZATVARANJE BIRAČKOG MJESTA

Biračko mjesto zatvara se u 19,00 sati, ali će se biračima koji su se zatekli na biračkom mjestu u 19,00 sati, omogućiti glasovanje i nakon 19,00 sati.

VII. POSTUPCI BIRAČKOG ODBORA NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA

1. Općenito

Predsjednik biračkog odbora će nakon zatvaranja biračkog mjesta, odnosno nakon što su glasovali svi birači koji su se zatekli na biračkom mjestu u 19,00 sati, utvrditi jesu li na biračkom mjestu ostale samo one osobe koje mogu prisustvovati postupku utvrđivanja rezultata glasovanja i to:

- svi članovi biračkog odbora, odnosno njihovi zamjenici i
- promatrači.

Sve ostale osobe predsjednik biračkog odbora će udaljiti s biračkog mjesta.

Birački odbor će pripremiti prostoriju biračkog mjesta za postupak prebrojavanja glasova, po mogućnosti tako da se u sredinu prostorije postavi više stolova (ili jedan veći stol), tako da članovi biračkog odbora mogu sjesti oko stola na kojem će se prebrojavati glasovi.

Promatračima se mora omogućiti promatranje postupka prebrojavanja glasačkih listića i utvrđivanja rezultata glasovanja na način da ne ometaju rad biračkog odbora.

Cijeli postupak utvrđivanja rezultata glasovanja na biračkom mjestu (što uključuje utvrđivanje broja birača, broja glasačkih listića, otvaranje glasačkih kutija, odvajanje i brojenje važećih i nevažećih glasačkih listića te utvrđivanje broja glasova koje je osvojio pojedini kandidat) obavljaju zajedno **svi** članovi biračkog odbora (što uključuje i predsjednika i zamjenika predsjednika biračkog odbora).

Manje od tri člana biračkog odbora (što uključuje i predsjednika/zamjenika predsjednika biračkog odbora) **ne smije** samostalno obavljati radnje utvrđivanja rezultata glasovanja.

Članovi biračkog odbora, u tijeku postupka prebrojavanja, **smiju imati kod sebe samo grafitnu olovku.**

Kemijska olovka koristi se tek pri ispunjavanju Zapisnika.

Članovi biračkog odbora **zajednički započinju i dovršavaju** čitav postupak brojanja i utvrđivanja rezultata glasovanja.

2. Utvrđivanje rezultata glasovanja na biračkom mjestu

2.1. Postupanje biračkog odbora prije otvaranja glasačke kutije

Prije otvaranja glasačke kutije, birački odbor će:

- **utvrditi broj preuzetih glasačkih listića** i utvrđeni broj upisati u Zapisnik (točka VI., podtočka 1.)
- **prebrojiti neupotrijebljene glasačke listiće** (pri čemu ne zaboraviti glasački listić istaknut uz glasačku kutiju koji je potrebno skinuti i dodati neupotrijebljenim glasačkim listićima), sve neupotrijebljene glasačke listiće staviti u za to posebno označenu omotnicu, zatvoriti je i na njoj upisati broj takvih listića te utvrđeni broj upisati u Zapisnik (točka VI., podtočka 2.)
- **utvrditi ukupan broj birača na biračkom mjestu** i utvrđeni broj upisati u Zapisnik (točka VI. podtočka 6.)

Ukupan broj birača na biračkom mjestu utvrđuje se na način da se ukupnom broju birača upisanom u izvatku „A“ i ukupnom broju birača upisanom u evidenciji „C“ (što obuhvaća sve privremeno upisane birače i sve dopisane birače koji su glasovali sa tzv. žutom potvrdom) pribroje i sve tzv. plave potvrde na osnovi kojih su birači glasovali na tom biračkom mjestu.

- **utvrditi ukupan broj birača koji je glasovao na tom biračkom mjestu** prema izvadcima iz popisa birača i potvrdama za glasovanje (tzv. plavim potvrdama) i utvrđeni broj upisati u Zapisnik (točka VI. podtočka 9.)

Ukupan broj birača na koji je glasovao na biračkom mjestu prema izvadcima iz popisa birača utvrđuje se na način da se ukupnom broju birača **zaokruženih** u izvatku „A“ i ukupnom broju birača **zaokruženih** u evidenciji „C“ pribroje i sve tzv. plave potvrde na osnovi kojih su birači glasovali na tom biračkom mjestu.

2.2. Postupanje biračkog odbora nakon otvaranja glasačke kutije

Nakon što su utvrđeni podaci o ukupnom broju birača na biračkom mjestu i broju birača koji je glasuje na biračkom mjestu, birački odbor pristupa otvaranju glasačkih kutija.

Cijeli postupak odvajanja i brojanja nevažećih glasačkih listića, odnosno brojanja važećih glasačkih listića obavljaju zajedno **svi** članovi biračkog odbora (što uključuje i predsjednika i zamjenika predsjednika biračkog odbora).

Manje od tri člana biračkog odbora (što uključuje i predsjednika/zamjenika predsjednika biračkog odbora) **ne smije** samostalno obavljati ove radnje.

Nakon što birački odbor otvori glasačku kutiju i istrese glasačke listiće, iste će prebrojiti i utvrđeni broj upisati u Zapisnik (točka VI., podtočka 10.).

Broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji mora biti isti ili manji od broja birača koji su glasovali.

Ako je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji **veći od broja birača koji su glasovali**, birački odbor će još jednom ponoviti sve radnje vezane uz utvrđivanje ukupnog broja birača koji su glasovali i radnje vezane uz utvrđivanje broja glasačkih listića u glasačkoj kutiji.

Ako i nakon ponovljenih radnji, birački odbor utvrdi da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od utvrđenog broja birača koji su glasovali, birački odbor:

- prekida utvrđivanje rezultata glasovanja na tom biračkom mjestu,
- sastavlja izvješće o provedenim radnjama te
- odmah zapečaćuje sav izborni materijal i upućuje ga, zajedno s prethodno spomenutim izvješćem, nadležnom općinskom odnosno gradskom izbornom povjerenstvu.

2.2.1. Odvajanje nevažećih glasačkih listića od važećih

Nakon što birački odbor utvrdi da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji isti ili manji od ukupno utvrđenog broja birača koji su glasovali na tom biračkom mjestu, birački odbor pristupa odvajanju nevažećih od važećih glasačkih listića.

Važeći glasački listić je onaj iz kojega se na siguran i nedvojbjen način može utvrditi volja birača i okolnost za kojeg je kandidata birač glasovao.

Nevažeći glasački listić je:

- neispunjeni glasački listić
- glasački listić na kojem je birač **glasovao za dva ili više kandidata**
- glasački listić popunjen na način da se **ne može sa sigurnošću utvrditi** volja birača i okolnost za kojeg je kandidata birač glasovao.

Nevažeći glasački listići odvajaju se u posebne omotnice.

Utvrđeni broj važećih i nevažećih glasačkih listića birački odbor će upisati u Zapisnik pod točkama VI./11 a) i b).

Zbroj važećih i nevažećih glasačkih listića mora odgovarati broju glasačkih listića koji su nađeni u glasačkoj kutiji.

Točka VI./10 = točka VI./11.a) + točka VI./11.b)

2.2.2. Utvrđivanje broja glasova koje je dobio svaki pojedini kandidat

Nakon odvajanja nevažećih glasačkih listića birački odbor **brojanjem važećih glasačkih listića utvrđuje broj glasova koje je dobio svaki kandidat za predsjednika Republike Hrvatske.**

Nakon što je utvrdio koji su glasački listići važeći, birački odbor će važeće glasačke listiće razvrstati po glasovima za svakog pojedinog kandidata (razvrstati ih na onoliko skupina („hrpica“) koliko ima kandidata).

Rezultat prebrojavanja glasova za svakog pojedinog kandidata birački odbor upisat će u Zapisnik (točka VI., podtočka 12.).

Ako pojedini kandidat nije dobio niti jedan glas, u za to određenu rubriku u zapisniku o radu za tog kandidata upisuje se „0“.

Zbroj glasova koje su dobili kandidati mora biti jednak zbroju svih važećih glasačkih listića.

3. Ispravljanje pogrešaka u Zapisniku

Ako se prilikom sastavljanja Zapisnika dogodi očita pogreška u pisanju, istu treba ispraviti na način da se precrta pogrešno upisan broj, odnosno pogrešno upisana riječ tako da ostane čitljivo, zatim upiše točan broj, odnosno točna riječ, a ispravak potvrdi potpisom, dakle, bez korištenja korekturnog laka ili brisanja greške

4. Potpisivanje Zapisnika

Zapisnik potpisuju svi članovi biračkog odbora (predsjednik i članovi biračkog odbora te njihovi zamjenici). Ako član biračkog odbora odbije potpisati Zapisnik ili ga iz drugog razloga ne potpiše o tome se stavlja službena bilješka u Zapisnik (točka IX., podtočka b).

VIII. DOSTAVA IZBORNOG MATERIJALA NADLEŽNIM IZBORNIM POVJERENSTVIMA NAKON UTVRĐIVANJA REZULTATA GLASOVANJA

Zapisnik i ostali izborni materijal, uključujući i glasačke kutije, birački odbor dostavlja **nadležnom općinskom odnosno gradskom izbornom povjerenstvu** odmah po završetku rada na utvrđivanju rezultata glasanja, a najkasnije **do 7,00 sati 30. prosinca 2024. i to na mjesto koje odredi općinsko odnosno gradsko izbornom povjerenstvo.**

Promatrači mogu pratiti članove biračkog odbora **do trenutka predaje izbornog materijala nadležnom izbornom povjerenstvu i nazočiti predaji istog.**

IX. PROMATRAČI

1. Pravo promatranja

Pravo promatranja izbora obuhvaća promatranje cjelokupnog izbornog postupka, a osobito glasovanje, rad izbornih tijela i uvid u cjelokupni izborni materijal, osim izvadaka iz popisa birača te potvrda na osnovi kojih su birači glasovali.

Pravo promatranja izborni postupak, provedbu izbora te rad izbornih tijela imaju:

- promatrači kandidata za predsjednika Republike Hrvatske (dalje: promatrači kandidata)
- promatrači političkih stranaka registriranih u Republici Hrvatskoj koje su predložile kandidata za predsjednika Republike Hrvatske (dalje: promatrači političkih stranaka)
- promatrači birača koji su predložili kandidata za predsjednika Republike Hrvatske (dalje: promatrači birača)
- promatrači nevladinih udruga registriranih u Republici Hrvatskoj kao udruga koje djeluju na području neovisnog promatranja izbornih postupaka odnosno promicanja ljudskih i građanskih prava (dalje: promatrači nevladinih udruga) i
- promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj, diplomatsko-konzularnih predstavništava u Republici Hrvatskoj, međunarodnih udruženja izbornih tijela te izbornih tijela iz drugih država (dalje: strani promatrači).

Prije nego što promatraču dozvoli promatranje rada biračkog odbora, predsjednik ili zamjenik predsjednika biračkog odbora će:

- zatražit od promatrača na uvid javnu ispravu na osnovi koje se može nedvojbeno utvrditi identitet promatrača te podatak o tome za koga promatrač promatra izbore
- provjeriti nalazi li se promatrač na popisu promatrača.

Popis promatrača bit će dostavljen na biračkom mjesto te objavljen na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva izbori.hr.

Ako se promatrač nalazi na popisu promatrača član biračkog odbora uručit će mu službenu iskaznicu i dozvoliti promatranje izbora.

Promatrač je dužan službenu iskaznicu nositi vidljivo istaknutu cijelo vrijeme promatranja izbornog postupka.

U slučaju da birački odbor neće imati dovoljan broj službenih iskaznica s obzirom na veći broj promatrača tijekom izbornog dana pristupio na to biračko mjestu, predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika biračkog odbora dozvolit će im promatranje rada biračkog odbora, ako se provjerom utvrdi da su navedeni promatrači upisani u popis promatrača.

2. Prava i obveze promatrača

Promatrač ima pravo:

- nazočiti radu biračkog odbora te upozoravati na uočene nepravilnosti
- tražiti presliku ili prijepis zapisnika o radu biračkog odbora čiji je rad promatrao

- nazočiti primopredaji izbornog materijala
- nazočiti radu biračkog odbora od pripremanja biračkog mjesta prije njegova otvaranja, za vrijeme glasovanja, prebrojavanja glasačkih listića i utvrđivanja rezultata glasovanja te ispunjavanja zapisnika o radu biračkog odbora
- stavljati obrazložene primjedbe na rad biračkog odbora u zapisnik o radu biračkog odbora ili ih u pisanom obliku priložiti tom zapisniku te zahtijevati potvrdu o danoj obrazloženoj primjedbi na rad biračkog odbora (vidjeti Prilog 5. Podsjetnika)
- izvršiti uvid u izborni materijal sve do proglašenja konačnih rezultata izbora, osim izvadaka iz popisa birača i potvrda na osnovi kojih su birači glasovali
- dolaziti i odlaziti s biračkog mjesta, ne remeteći postupak glasovanja i rad biračkog odbora.

Promatrač ne smije:

- ometati rad biračkog odbora
- fotografirati, tonski ili filmski snimati biračko mjesto i rad biračkog odbora, a osobito fotografirati izvatke iz popisa birača, potvrde na osnovi kojih su birači glasovali niti glasačke listiće na biračkom mjestu prilikom glasovanja, odnosno utvrđivanja rezultata glasovanja
- za vrijeme promatranja rada biračkog odbora odgovarati na upite birača, a u slučaju da mu se birač obrati, dužan ga je uputiti na predsjednika, zamjenika predsjednika ili člana biračkog odbora
- vršiti uvid u izvatke iz popisa birača i potvrde na osnovi kojih su birači glasovali
- nositi bilo kakve oznake političkih stranaka ili kandidata ili nevladinih udruga koje promatraju izbore a, fotografije kandidata ili druge promidžbene materijale te na bilo koji drugi način utjecati na birače.

3. Prava i obveze biračkog odbora

Birački odbor ne smije isključiti promatranje, ali smije ograničiti broj promatrača, ako nedostatak prostora ili drugi razlozi ne dopuštaju istovremeno promatranje svim promatračima.

Kandidatima, političkim strankama koje su predložile kandidate, biračima koji su predložili kandidate, nevladinim udrugama i stranim promatračima mora se omogućiti da imaju najmanje po jednog promatrača na biračkom mjestu.

Predsjednik biračkog odbora dužan je i ovlašten osigurati red i mir na biračkom mjestu za vrijeme glasovanja, vodeći računa o tome da se glasovanje provodi neometano, uz puno poštivanje tajnosti glasovanja i sigurnosti birača, kao i nakon zatvaranja biračkog mjesta.

Predsjednik biračkog odbora usmeno će opomenuti promatrača koji ometa rad biračkog odbora, a ako promatrač unatoč opomeni nastavi s ometanjem, predsjednik biračkog odbora ovlašten je naložiti njegovo udaljavanje.

Ako je to nužno, radi očuvanja reda i mira te radi nesmetanog odvijanja glasovanja, predsjednik biračkog odbora može zatražiti pomoć policije.

X. PONOVLJENI IZBOR ZA PREDsjedNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

1. Izborni i dodatni materijal za ponovljeni izbor za predsjednika Republike Hrvatske

U slučaju održavanja ponovljenog izbora za predsjednika Republike Hrvatske birački odbor će od nadležnog izbornog povjerenstva zaprimiti sljedeće:

1) IZBORNI MATERIJAL

- **Izvatke iz popisa birača:**

- 1) izvadak iz popisa birača označen oznakom „A“ na kojem su navedeni birači koji će na tom biračkom mjestu glasovati prema mjestu prebivališta (dalje: izvadak „A“)
- 2) evidencija privremeno upisanih birača „C“ na kojem su privremeno upisani birači koji glasuju izvan mjesta prebivališta (dalje: izvadak „C“) ili prazan obrazac označen oznakom „C“

- **Glasačke listiće**

- **Oglas s imenima i prezimenima dva kandidata koji sudjeluju u ponovljenom izboru za predsjednika Republike Hrvatske**

- **Obrazac Zapisnika OP-9 i prijepise zapisnika o radu biračkog odbora.**

2) **DODATNI MATERIJAL** naznačen u točki II. potočki 2. ovog Podsjetnika.

3) **PRIBOR ZA GLASOVANJE** naznačen u točki II. potočki 3. ovog Podsjetnika.

2. Rad biračkog odbora u ponovljenom izboru predsjednika Republike Hrvatske

Glasovanje na ponovljenom izboru održat će se pred istim biračkim odborom.

Pravila za rad biračkih odbora propisana ovim Podsjetnikom primjenjivat će se i u ponovljenom izboru predsjednika Republike Hrvatske.

3. Promatrači u ponovljenom izboru predsjednika Republike Hrvatske

Pravo promatrati izborni postupak, provedbu izbora te rad izbornih tijela imaju:

- **promatrači kandidata koji sudjeluju u ponovljenom izboru**
- **promatrači političkih stranaka koji su predložili kandidate za predsjednika Republike Hrvatske koji sudjeluje/sudjeluju u ponovljenom izboru**
- **promatrači birača koji su predložili kandidata za predsjednika Republike Hrvatske koji sudjeluje/sudjeluju u ponovljenom izboru**
- **promatrači nevladinih udruga i**
- **strani promatrači.**

Promatrači koji će promatrati rad biračkih odbora u ponovljenom izboru imaju sva prava i obveze iz točke IX. ovog Podsjetnika.

XI. PRILOZI PODSJETNIKU

1. Potvrda o preuzimanju izbornog materijala
2. Evidencija prisutnosti članova biračkog odbora na biračkom mjestu
3. Primjeri tzv. žute potvrde i tzv. plave potvrde
4. Evidencija izlazaka članova biračkog odbora radi provedbe glasovanja birača izvan biračkog mjesta
5. Obrazac potvrde o obrazloženoj primjedbi promatrača na rad biračkog odbora

Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske

Zagreb, prosinac 2024.